

Requirements of ethics-oriented faculty members in universities of medical sciences: A meta-synthesis approach

Mehdi Mohammadi*: Faculty member, Department of Educational Planning and Management, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Maryam Shafiei Sarvestani: Faculty member, Department of Educational Planning and Management, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Ghasem Salimi: Faculty member, Department of Educational Planning and Management, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Reza Naseri Jahromi: Ph.D. in Curriculum Development, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Fatemeh Mirghafari: M.A. student, Department of Educational Planning and Management, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Maryam Seidi: Faculty member, Department of Management and Curriculum, Arak Farhangian University, Arak, Iran.

Abstract: The aim of this study was to identify the requirements of ethics-oriented faculty members in universities of medical sciences. This qualitative study was conducted following the six-step method of Sandlowski and Barroso (2007). The meta-synthesis team consisted of faculty members specialized in the field of higher education management, familiar with the method of searching databases, educational planning, curriculum planning, and having a good command of meta-synthesis research method. Twenty-six relevant research sources were used as the basis for the analysis, which resulted in extracting 10 main requirements for ethics-oriented faculty members in universities of medical sciences. These included personal ethics, educational ethics, research ethics, faith, intra-university management ethics, inter-university management ethics, interaction ethics, responsibility ethics, and justice ethics. Data validation was done using validation and transferability techniques through researchers' self-review and data alignment as well as researchers' reliability and alignment. Due to the pivotal role of universities in the future of students, the importance of recognizing and observing professional ethics in these environments is of special interest.

Keywords: Faculty member, Ethics, Universities of medical sciences.

***Corresponding author:** *: Faculty member, Department of Educational Planning and Management, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Email: Mmohammadi48@shirazu.ac.ir

مقدمه

عضو، شخصاً در مورد عملکرد خود پاسخگو است و همه افراد مسئولیت مشترک دارند که رفتارهای اخلاقی را در دانشکده حفظ و ترویج نمایند (آلاوی و سندورنی، ۲۰۱۸).

مطالعات نشان داده‌اند که دانشگاه را می‌توان محیطی که شکل‌گیری شخصیت انسان و شخصیت نسل بعدی را که می‌خواهد راه‌های مختلف زندگی بهتر را پیدا کند، دانست. لذا در این عرصه، استاد یا عضو هیئت علمی یکی از کنشگران اصلی به شمار می‌رود. شکل‌گیری شخصیت انسان و شخصیت نسل بعدی به عنوان وظیفه اساسی در دانشگاه‌ها، به اساتید واگذار شده، توجه به استادان به عنوان کنشگرانی که از اصول اخلاقی در محیط آموزش عالی استفاده می‌نمایند، مسئله حائز اهمیتی می‌باشد (ماتا، کلیپا و تازافیلکو، ۲۰۲۰).

از آنجا که اساتید بر دانشگاه علوم پزشکی و دانشجویان پزشکی تأثیر عمیقی می‌گذارند، لازم است که به آموزش اخلاقی و فضایل اخلاقی مجهز شده و با اصول اخلاقی آشنا باشند. در طرح مسئله این مطالعه همواره این موضوع مورد توجه بوده است که منظور و مراد پژوهشگران از اخلاق، اخلاق حرفه‌ای است که به نگرش و دانش اعضای هیئت علمی در مورد آن بستگی دارد. به طور کلی اخلاق حرفه‌ای مفهوم گسترده تری از اخلاق تجاری است. اخلاق در زندگی فرد شامل اخلاق حرفه‌ای و سازمانی است. همه افراد با سه زمینه اخلاقی مشترک کار می‌کنند: اخلاق شخصی، اخلاق تجاری و اخلاق سازمانی (قراملکی، ۱۳۸۸). اخلاق حرفه‌ای به وضوح به عنوان مجموعه‌ای از کدهای اخلاقی و قواعد عمل حرفه‌ای تعریف شده و چارچوب اقدام و قضاوت اخلاقی یا غیراخلاقی برای متخصصان در نظر گرفته شده است (ظهور و خلیج، ۱۳۸۹).

اخلاق مداری پزشکی استاد، برای تبدیل دانشجویان به یک پزشک خوب در اولویت قرار دارد که به عنوان انتقال مستقیم و غیرمستقیم مجموعه‌ای از ارزش‌ها، رفتارها، روابطی که اعتماد عمومی را در دانشجویان پزشکی پی

اصطلاح اخلاق از دو واژه یونانی نشأت گرفته که به معنای «پایدار» و «شرایط زندگی» می‌باشد و معنای اساسی این واژه را نشان می‌دهد. همچنین این اصطلاح، ریشه در واژه دیگری دارد که معنای آن شیوه زندگی است؛ روشی برای زندگی به گونه‌ای که اقدامات خود را برای بهتر زندگی کردن را جهت داد، که این امر حاکی از نیروی سازنده این اصطلاح در تفکر انسان و بشریت است (گایلام، ۲۰۱۷). صاحب‌نظران دیگری نیز بر این باورند که این واژه به مجموعه قوانین حاکم بر اعمال و ارزش‌های افراد گفته می‌شود که به عنوان یک قاعده در یک جامعه عمل می‌کنند. اخلاقیات تجویزی هستند و باید‌ها و نبایدهای رفتاری برای انطباق با قوانین جامعه را نمایان می‌سازند (گبادامسی، ۲۰۱۴).

هدف اصلی اخلاق آن است که انسان را در کانون مراقبت خود قرار داده و سعی در اخلاقی‌سازی اعمال وی نماید. بر این اساس بهبود معیارهای اخلاقی برای جامعه از اهمیت زیادی برخوردار است. جامعه براینده ایفای نقش‌های مختلف انسانها است که رعایت اخلاق در انجام وظیفه در هر شغل و حرفه‌ای شرط لازم تحقق جامعه‌ای اخلاقی می‌باشد. از آنجا که محیط آموزشی به ویژه دانشگاه‌ها نقشی اساسی در آموزش افراد و رشد و توسعه جامعه دارند، بنابراین سرآغاز ایجاد جامعه اخلاقی، می‌تواند از محیط دانشگاهی آغاز گردد (کرستینگ، وانسیدلر و ولف، ۲۰۲۰).

رفتار اخلاقی با صداقت، انصاف و برابری در روابط بین فردی، شغلی و دانشگاهی و در انجام پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی مشخص می‌شود. اصول اساسی رفتار اخلاقی در دانشکده‌ها بر روابط بین اساتید، کارمندان و دانشجویان تمرکز دارد. این تمرکز تأیید می‌کند که هر حرفه دارای یک آیین نامه اخلاقی است که تمرین و ارائه خدمات حرفه‌ای را راهنمایی ساخته و گویای این است که دانشگاه اصولی را در زمینه پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی برای تمامی دانشکده‌ها فراهم می‌آورد. به طور کلی هر

ریزی می کند تعریف می شود. درک و تاکید بر اهمیت حرفه‌ای بودن، هم از داخل و هم خارج از حرفه پزشکی نشات می گیرد. به گفته بلوم، آموزش پزشکی توسط سه نیرو هدایت می شود: "علوم پزشکی، حرفه پزشکی، و جامعه" که یکی از واکنش‌های حرفه پزشکی شامل تدریس و ارزیابی مهارت اخلاق حرفه‌ای اساتید در طول فرایند یادگیری دانشجویان پزشکی است (جانگ، ۲۰۲۰).

نظریه پردازان تعلیم و تربیت تعاملات بین فردی میان اساتید و دانشجویان پزشکی را یکی از زوایای اخلاق و تعاملات و رفتارهای اخلاقی می دانند و بر این باورند که هسته اصلی آموزش و یادگیری پزشکی می دانند (برونر، ۱۹۹۶؛ دیویی، ۱۹۶۳؛ نودینگز، ۲۰۱۳؛ گوردون، ریس و جیندال اسنیپ، ۲۰۲۰). به عنوان مثال، نودینگز (۲۰۱۳) اذعان دارد که "مراقبت بستر اصلی همه آموزش‌های موفق است". هنگامی که فضای یادگیری مراقبتی ایجاد و حفظ شد، دانشجویان می توانند به طور بالقوه در محیط آموزشی پزشکی بهتر یاد بگیرند (نودینگز، ۲۰۱۲).

مطالعات اخیر پیرامون اخلاق حرفه‌ای نسبتاً گسترده است و بسیاری از پژوهشگران این حوزه مطالعاتی را مورد مطالعه قرار داده‌اند. مطالعات نشان می دهد اینکه نگرانی در مورد اخلاق حرفه‌ای خصوصاً در شأن انسانی وجود دارد یک بعد اساسی است (اوبنشتاین، ۲۰۱۰). برایندهای مطالعاتی در حوزه آموزش پزشکی نشان می دهد که برخی از عوامل مانند جو دانشگاه و تجربه دانشجویان ارتباط تنگاتنگی با اخلاق دارند (وادادیر، ۱۳۸۷)؛ برخی از پژوهشگران بر اخلاق حرفه‌ای به عنوان یک دوره دانشگاهی تأکید کردند (دیویس و والتون، ۲۰۰۷)؛ برخی از مطالعات بر نقش استاد به عنوان یک عامل اخلاقی تأکید نموده‌اند (کمپبل و تیسن، ۲۰۱۰؛ گلشا و همکاران، ۲۰۲۰).

در این راستا، استانداردهای خاص و کدهای اخلاقی برای مراکز آموزش پزشکی، به ویژه آموزش اعضای هیئت علمی مهم است (وونتز، ۲۰۰۷). در مجموع، باید توجه داشت که اخلاق حرفه‌ای در دنیای آموزش پزشکی به طور کلی از نظر اعضای هیئت علمی و دانشجویان دارای اعتبار خاصی می باشد (فراهانی و فراهانی، ۲۰۱۴؛ آکرت و همکاران، ۲۰۲۰). در مطالعه دیگری که توسط کاتز (۲۰۱۳) انجام شد، از شواهد رفتاری به دور از شایستگی‌های اخلاقی اساتید در محیط دانشگاه علوم پزشکی از دید دانشجویان می توان به مواردی از قبیل نادیده گرفتن شواهد قوی از دزدی ادبی در پژوهش

ریزی می کند تعریف می شود. درک و تاکید بر اهمیت حرفه‌ای بودن، هم از داخل و هم خارج از حرفه پزشکی نشات می گیرد. به گفته بلوم، آموزش پزشکی توسط سه نیرو هدایت می شود: "علوم پزشکی، حرفه پزشکی، و جامعه" که یکی از واکنش‌های حرفه پزشکی شامل تدریس و ارزیابی مهارت اخلاق حرفه‌ای اساتید در طول فرایند یادگیری دانشجویان پزشکی است (جانگ، ۲۰۲۰).

نظریه پردازان تعلیم و تربیت تعاملات بین فردی میان اساتید و دانشجویان پزشکی را یکی از زوایای اخلاق و تعاملات و رفتارهای اخلاقی می دانند و بر این باورند که هسته اصلی آموزش و یادگیری پزشکی می دانند (برونر، ۱۹۹۶؛ دیویی، ۱۹۶۳؛ نودینگز، ۲۰۱۳؛ گوردون، ریس و جیندال اسنیپ، ۲۰۲۰). به عنوان مثال، نودینگز (۲۰۱۳) اذعان دارد که "مراقبت بستر اصلی همه آموزش‌های موفق است". هنگامی که فضای یادگیری مراقبتی ایجاد و حفظ شد، دانشجویان می توانند به طور بالقوه در محیط آموزشی پزشکی بهتر یاد بگیرند (نودینگز، ۲۰۱۲).

گنجاندن مضامین مراقبت در محیط آموزشی پزشکی توجه به یکی از زوایای اخلاق حرفه‌ای است. این مراقبت می تواند دانشجویان را به پزشکان و شهروندان دلسوز تبدیل کند که پس از آن می توانند از خود، دیگران، جهان و ایده‌ها مراقبت کنند. اهمیت رفتارهای مراقبتی اساتید در استانداردها و اصول آموزش پزشکی آنان نیز منعکس می شود (شورای ملی اعتبار بخشی به آموزش معلمان، ۲۰۱۱؛ آکرت، ۲۰۲۰). علاوه بر این، اصل ۱-۳ از شورای اعتباربخشی آموزش عالی به شرح زیر بیان می کند: "مراقبت نوعی رابطه خاص بین استاد و دانشجو است که با پذیرش بی قید و شرط استاد از دانشجو، هدف آموزش تعریف می شود و برای رفع نیازهای آموزشی دانشجو، علاوه بر شایستگی آموزشی، صلاحیت‌های اخلاقی استاد در تأمین این نیازها برجسته و مشخص می شود" (لی و لی، ۲۰۲۰). لذا از دید دانشجویان پزشکی، ترجیحات مؤلفه‌ها و نموده‌های اخلاقی اساتید شامل مواردی از قبیل رعایت تناسب رفتار و اخلاق، رازداری و حفظ حریم

شش مرحله‌ای ساندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) انجام شده است. تیم فراترکیب متشکل از اعضای هیئت علمی متخصص در حوزه مدیریت آموزش عالی و آشنا به شیوه جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی، برنامه‌ریزی آموزشی، برنامه‌ریزی درسی و مسلط به روش پژوهش فراترکیب بود. به منظور اطمینان و اعتباربخشی به جستجوی جامع و نظام‌مند پیشینه مرتبط با موضوع و یافتن منابع مورد نیاز از یک نفر از کارشناسان ارشد رشته علوم دانش‌شناسی و اطلاع‌رسانی نیز استفاده گردید. گام‌های فراترکیب عبارتند از:

مرحله اول) تنظیم سؤال پژوهش

سؤال اصلی پژوهش این بود که بایسته‌های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی کدامند؟

مرحله دوم) جستجوی نظام‌مند ادبیات

در پژوهش حاضر پنج پایگاه داده به زبان انگلیسی شامل «اسکوپوس»، «امالد»، «ساینس دایرکت»، «اشپرینگر» و «پروکوئست» برای مطالعات خارجی و دو پایگاه داده به زبان فارسی شامل «پایگاه نشریات کشور» و «پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی» انتخاب شدند. برای جستجوی مقالات در این پایگاه‌ها از واژه‌های کلیدی «استاد اخلاقی»، «دانشگاه اخلاق محور»، «شایستگی‌های استاد اخلاق مدار» و «آموزش عالی اخلاقی» استفاده و مقالات مرتبط در بازه زمانی ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۰ جمع‌آوری گردید.

مرحله سوم) ارزیابی منابع

پس از جستجو اولیه پایگاه داده‌های مذکور، در مجموع تعداد ۳۵ منبع با کلیدواژه‌های اشاره شده به دست آمد. فرایند بازبینی شامل بررسی عنوان منابع، چکیده و محتوای آنها بود و در هر مرحله متناسب با معیارهای پذیرش (زبان پژوهش‌ها فارسی و انگلیسی، زمان انجام پژوهش‌ها، پژوهش‌های ترکیبی یا کیفی به صورت مقاله منتشر شده در مجلات، بخشی از یک کتاب و پایان‌نامه منتشر شده) مورد بررسی قرار گرفت. مراحل بازبینی به شرح زیر بوده است:

علمی، تدریس مطالبی که به آنها تسلط نیافته است، آموزش کلاس بدون آمادگی کافی در آن روز، آموزش مطالب به صورت غیر عینی یا ناقص، دخیل نمودن دانشجو برای تأثیرگذاری در نمره‌دهی، استفاده از فیلم برای پرکردن وقت کلاس و کاهش کار تدریس، گفتن اطلاعات محرمانه توسط دانشجو به همکاران، عدم به روزرسانی یادداشتهای سخنرانی هنگام تدریس یک دوره، انتقاد از همه جهت‌گیری‌های نظری به جز موارد شخصی ترجیح داده شده، توهین یا تمسخر دانشجو در حضور دانشجو می‌توان اشاره نمود (بندعلی، ابوالقاسمی، پرداختچی و رضایی‌زاده، ۱۳۹۷؛ گلشا و همکاران، ۲۰۲۰).

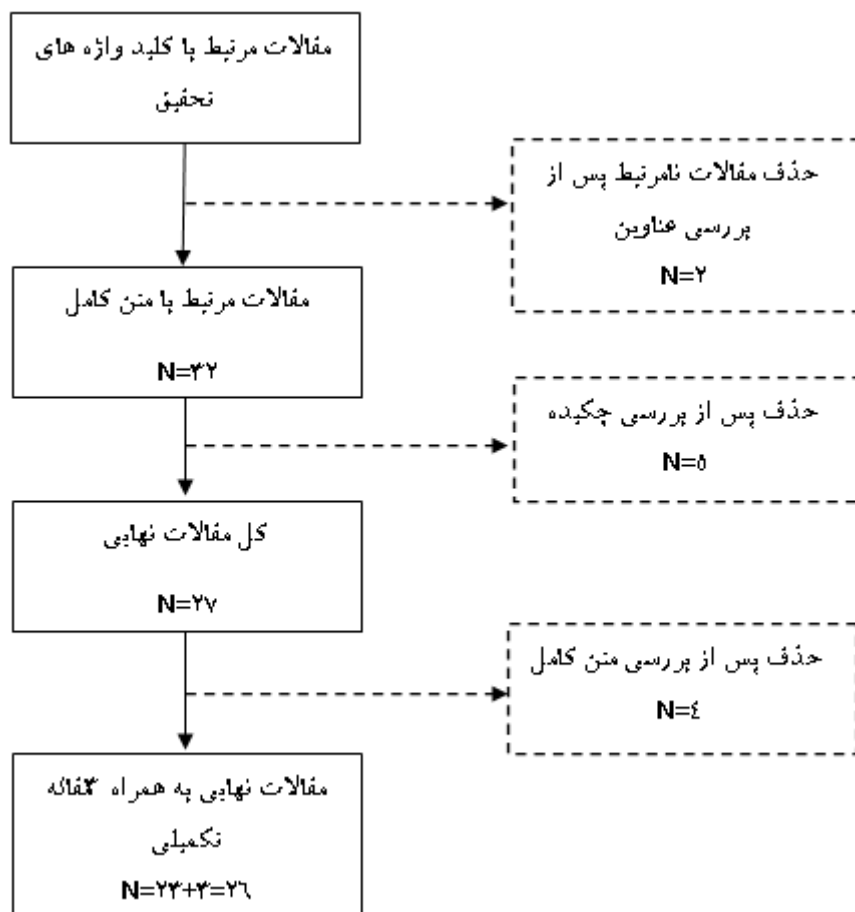
علاوه بر نگرش اساتید دانشگاه، اکثر مطالعات بر رفتارهای اخلاقی اساتید دانشگاه علوم پزشکی از دید دانشجویان متمرکز است. فریدمن، فگل و فریدمن (۲۰۱۵) دریافتند که اساتید و دانشجویان از نظر اخلاقی و غیراخلاقی بودن رفتارهای مشابهی دارند. پژوهش‌های صورت گرفته حاکی از آن است که نه تنها موضوع اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی کمتر مورد پژوهش واقع شده بلکه تداوم اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور ضروری است. شناسایی مؤلفه‌های اخلاقی در میان پست‌های دانشگاهی به ویژه اساتید می‌تواند زمینه‌ساز تدوین کدهای اخلاقی آموزش باشد. به عبارت دیگر در ارتباط با ضرورت کاربردی این مطالعه می‌توان اذعان نمود که بایسته‌ها، مضامین و مصادیق یافت شده در پژوهش را می‌توان در جهت بهسازی و توسعه اعضای هیئت علمی به کار گرفت. سیاستگذاران و برنامه‌ریزان آموزش عالی می‌توانند از این یافته‌ها در تدوین و بهبود دوره‌های اخلاق حرفه‌ای ویژه اعضای هیئت علمی استفاده نمایند.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع کاربردی، در زمره پژوهش‌های کیفی و از نوع فراترکیب بوده که با استفاده از روش

ب) در این مرحله، از منابعی که مربوط به نویسندگان مشترک یا دارای یافته‌های تکراری بودند یکی از آنها حذف و پژوهش کامل‌تر باقی ماند. به این ترتیب یک منبع دیگر که دارای یافته‌های تکراری بود حذف و در نهایت تعداد ۲۶ منبع باقی ماندند.

الف) عنوان منابع، چکیده و محتوای آنها بررسی شده و منابعی که ارتباطی با سؤالات پژوهش نداشتند، کنار گذاشته شدند. در این مرحله دو منبع به دلیل عدم ارتباط با سؤال پژوهش کنار گذاشته شدند و ۲۷ منبع برای بررسی بیشتر وارد مرحله دوم شدند.

شکل ۱. الگوریتم انتخاب مقالات نهایی

Figure 1: Algorithm of final article selection

بررسی دقت، اعتبار و اهمیت مطالعات کیفی تهیه شد. سؤالات شامل بررسی اهداف پژوهش، منطق روش، طرح پژوهش، روش نمونه‌گیری، روش جمع‌آوری داده‌ها، رابطه پژوهشگر و مشارکت‌کنندگان، ملاحظات اخلاقی، اعتبار تجزیه و تحلیل داده‌ها، بیان واضح یافته‌ها و ارزش پژوهش بود. هنگام استفاده از این ابزار، منابع مطالعه شده و برای هر منبع به لحاظ دارا بودن ویژگی‌های بالا امتیازی بین ۱ تا ۵ در نظر گرفته شد. بر اساس مقیاس ۵۰ امتیازی این روش، هر منبع بر اساس درجه کیفی و

در قدم بعدی، باید کیفیت روش‌شناختی مطالعات، مورد ارزیابی قرار گیرد. هدف از این گام، حذف منابعی است که پژوهشگر به یافته‌های آنها اعتمادی نداشته باشد. بنابراین ممکن است مطالعه‌ای که باید در تلفیق وجود داشته باشد، رد شود. به همین دلیل ابزار ارزیابی حیاتی مورد استفاده قرار گرفت که لیست کامل و جامعی از سؤالات را ارائه می‌دهد و برای تعیین اعتبار، کاربردی بودن و تناسب پژوهش به کار برده می‌شود (کلین، ۲۰۰۶). به این منظور، چک لیستی ۱۰ سؤالی جهت

پژوهش ملاک عمل قرار گرفت. از این حیث با در نظر گرفتن فراوانی در مجموع ۶۵ کد استخراج گردید. مرحله پنجم (ترکیب یافته‌های کیفی) و مرحله ششم (اعتباریابی یافته‌های کیفی) در بخش یافته‌ها ارائه شده است.

یافته‌ها

د ابتدا تمام عوامل استخراج شده از پژوهش‌ها به عنوان کد در نظر گرفته شد و سپس طبق قاعده‌های تقلیل با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از کدها، کدها خلاصه شد و کدهای اولیه به ۶۰ کد کاهش یافت. مضامین پایه شناسایی شده در جدول ۱ ارائه شده است.

مطابق طیف: خیلی خوب «۵۰-۴۱»، خوب «۴۰-۳۱»، متوسط «۳۰-۲۱»، ضعیف «۲۰-۱۱» و خیلی ضعیف «۱۰-۰» دسته‌بندی شدند.

بر این اساس، ۳ منبع به دلیل کسب امتیاز ضعیف و خیلی ضعیف حذف شدند و ۲۳ منبع در فرایند ارزیابی پذیرفته شدند که از این تعداد ۳ منبع امتیاز متوسط، ۱۷ مقاله امتیاز خوب و ۱۱ مقاله امتیاز خیلی خوب را کسب کردند.

مرحله چهارم) تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی در این مرحله، پژوهشگران به طور پیوسته، ۲۳ مقاله منتخب و نهایی شده را به منظور دستیابی به یافته‌ها درون محتوایی مجزایی که در آنها مطالعات اصلی انجام شده‌اند، چندبار مرور کرده به استخراج کدها از متون انتخابی اقدام شد. برای استخراج کدها سؤال اصلی

جدول ۱. مضامین پایه شناسایی شده در ارتباط با بایسته‌های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی

Table 1. Basic topics identified in relation to the requirements of ethics-oriented faculty members at universities of medical sciences

مضامین پایه احصاء شده	پژوهشگران
باورمندی به پذیرش برخی تغییرات در محیط‌های علمی	ماشین‌چی، هاشمی و خانی (۲۰۱۷)
توانایی طراحی محیط برانگیزاننده خلاقیت و افکار جدید	نورشاهی (۲۰۱۸)، ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو، لارنا، کوبر و تان (۲۰۱۴)
داشتن اهداف ویژه برای انجام کار	ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)، بیلباو، گارسیا، ربولار، براو و وارلا (۲۰۱۶)
خود تشویقی و خود نظارتی	نورشاهی (۲۰۱۸)، بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)
تفکر به خودباوری‌ها در زمان شرایط سخت	ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
رضایت و پذیرش شرایط شغلی	جادیس (۲۰۱۹)
توانایی پذیرش نقش و وظیفه رهبر در برنامه‌ریزی‌های تیمی-جمعی	مکتیرنان، کالون اسکات و دادلی (۲۰۲۰)، ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)
توانایی مدیریت منابع موثر برای توسعه پایدار آموزش	دارتمی، کریمی موفقی، رضوی، عمادزاده و مدبرعزیزی (۲۰۲۰)، جادیس (۲۰۱۹)
تشخیصی قابلیت‌های روش‌های مختلف یادگیری	جادیس (۲۰۱۹)
توانایی هماهنگی ذینفعان و کنشگران در دانشگاه برای دستیابی به استانداردهای بالای آموزشی	نورشاهی (۲۰۱۸)، ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
تشخیص علل رفتارهای نادرست دانشجویان و انجام کاری برای اصلاح آن	دارتمی و همکاران (۲۰۲۰)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
حمایت از تربیت و آموزش استاندارد در راستای توسعه مهارت‌های شغلی دانشجویان	لان، اسکرین‌میکرز و کیم (۲۰۲۰)، نورشاهی (۲۰۱۸)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
ارائه فرصت‌های یادگیری متعدد و مناسب برای همه	نصیرپور شادباد، باهام و بروس (۲۰۲۰)، ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)
مدیریت استعدادها	لان و همکاران (۲۰۲۰)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
داشتن مهارت در ایجاد محیط یاددهی-یادگیری برای آموزش موثر	لان و همکاران (۲۰۲۰)، ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)

استفاده از چندین نظریه در ارائه آموزش و یادگیری	دارتمی و همکاران (۲۰۲۰)، جادیس (۲۰۱۹)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
توانایی های توسعه استراتژی های یادگیری	لان و همکاران (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
مهارت انتخاب روشهای ارزیابی مناسب برای آموزشهای مربوط به تدریس	پنگ (۲۰۲۰)، بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
ایجاد سیستمی برای ثبت پیشرفت کلاس و پیشرفت هر دانشجو	پنگ (۲۰۲۰)، بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
انتخاب و توسعه مواد مورد نیاز به منظور اهداف آموزشی و نیازهای یادگیری	پنگ (۲۰۲۰)، بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
داشتن اخلاق پژوهشی در تولید دانش	نورشاهی (۲۰۱۸)
امکان همکاری و شبکه سازی پژوهشی	لکرننگ (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
توانایی تقویت توانمندی های پژوهش اثر بخشی و مطالعات	نورشاهی (۲۰۱۸)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
نگاه میان رشته ای در تولید دانش	نورشاهی (۲۰۱۸)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
عدم سرقت ادبی	آرلاون و منگوساورا (۲۰۲۰)، کالهار و الامین (۲۰۲۰)
توجه به اعتقادات مذهبی در کار	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)، جادیس (۲۰۱۹)
جهت دهی وظیفه در راستای رضایت خداوند	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)، کالهار و الامین (۲۰۲۰)
تلاش برای تربیت انسانهای شایسته	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)، لان و همکاران (۲۰۲۰)، جادیس (۲۰۱۹)
تلاش برای آماده سازی محیط مناسب برای تربیت دینی و رشد اخلاقی دانشگاه	لان و همکاران (۲۰۲۰)
تلاش برای تبدیل شدن به الگوی عملی و اسوه	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)
تاثیر گذاری در موفقیت دانشجویی	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)، لان و همکاران (۲۰۲۰)
رصد مداوم میزان پیشرفت آکادمیک	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
در دسترس دانشجویان بودن	بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)
توجه به گسترش دانش زمینه ای	آردی و همکاران (۲۰۲۰)، جادیس (۲۰۱۹)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)، بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)
توانایی برقراری ارتباط دوستانه	آردی و بادیراتی (۲۰۲۰)، لان و همکاران (۲۰۲۰)، جادیس (۲۰۱۹)
توانایی حل مشکلات گروهی و ایجاد فضای همکاری در بین دانشجویان	پنگ (۲۰۲۰)، بیلباو و همکاران (۲۰۱۶)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
توانایی برقراری روابط خوب با همه افراد دانشگاه و همکاران	نورشاهی (۲۰۱۸)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
توانایی صحبت در جمع و محافل علمی	والز، کاکس و همکاران (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
ایجاد معیارهایی برای رفتار دانشجویان در یک کلاس	نورشاهی (۲۰۱۸)
اخلاق تجاری سازی دانش	جادیس (۲۰۱۹)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
نقش آفرین در ارتقای رتبه ملی / بین المللی / شهرت مثبت دانشگاه	هاریسون، بیچ، مک نالی و هریس (۲۰۲۰)
نقش آفرین در توسعه اقتصاد محلی و دولتی	جادیس (۲۰۱۹)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)
توانایی ایجاد هدف چالش برانگیز عملیاتی	جادیس (۲۰۱۹)
توانایی هماهنگی اهداف کوتاه مدت و بلند مدت	ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
امکان هماهنگی اهداف قبلی با شرایط جدید و داده های جدید	ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)
توانایی تجزیه و تحلیل مشکلات و استنباط کارا	کیولا (۲۰۲۰)
رعایت تناسب رفتار و اخلاق	نورشاهی (۲۰۱۸)

ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)، دالین (۲۰۱۴)	روحیه همکاری و مشارکت با دانشجویان
جادیس (۲۰۱۹)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	احترام اساتید به قوانین آموزشی دانشگاه
کیولا (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)، دالین (۲۰۱۴)	عدم تبعیض بین دانشجویان
دارتمی و همکاران (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	رسیدگی به درخواست قانونی دانشجویان در حداقل زمان
بیلیا و همکاران (۲۰۱۶)	پاسخگویی به آموزش مناسب دانشجویان
کیولا (۲۰۲۰)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	تواضع و عدم غرور در محیط آموزشی و پژوهشی
ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)	رازداری و حفظ حریم خصوصی دانشجو
کیولا (۲۰۲۰)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)	عدم روابط شخصی با دانشجویان
سیندر (۲۰۱۴)، دالین (۲۰۱۴)	توانایی بروز مناسب احساسات انسانی
رجاس و همکاران (۲۰۲۰)، سیندر (۲۰۱۴)	حضور در زمان مقرر در جلسات، قرارها و کلاس ها
ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	پذیرش مسئولیت انجام وظایف در کارهای علمی
بن نورشاهی (۲۰۱۸)، ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	حساسیت به سرنوشت دانشگاه و جامعه
ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	جدیت و سرعت در کارها و وظایف محوله
ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	رفتار عادلانه با تمامی دانشجویان و همکاران
ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	رعایت حقوق و اجرای عدالت
ماشین چی و همکاران (۲۰۱۷)	احترام به حقوق خود و دیگران
والنت، ویگا برانکو، لبرو، لارنسو کیستاوا و (۲۰۲۰)	انجام وظایف خود به طور عادلانه (خودعدالتی)
والنت و همکاران (۲۰۲۰)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴)	رعایت انصاف و عدالت در پروژه های پژوهشی
جادیس (۲۰۱۹)، رجاس، لارا و مزاس (۲۰۲۰)	توانایی تقسیم اخلاقی وظایف
والنت و همکاران (۲۰۲۰)، لگرنگ (۲۰۲۰)	عدالت در ارزیابی و نمره گذاری دانشجویان
رجاس و همکاران (۲۰۲۰)	عدم استفاده از امکانات دانشگاه برای امور شخصی

سازمان دهنده طبقه بندی گردیدند. جدول ۲ طبقه بندی مضمین سازمان دهنده را نشان می دهد:

در مرحله دوم، بر اساس مضمین پایه شناسایی شده، دسته بندی کلی تری انجام و در قالب ۱۰ مضمون

جدول ۲. مضمین سازمان دهنده بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی
Table 2. Organizing topics of ethics-oriented faculty members at universities of medical sciences

مضمین سازمان دهنده	مضمین پایه
	باورمندی به پذیرش برخی تغییرات در محیط های علمی
	توانایی طراحی محیط برانگیزاننده خلاقیت و افکار جدید
	داشتن اهداف ویژه برای انجام کار
بایسته های اخلاق فردی	خود تشویقی و خود نظارتی
	تفکر به خودباوری ها در زمان شرایط سخت
	رضایت و پذیرش شرایط شغلی

مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه
	توانایی پذیرش نقش و وظیفه رهبر در برنامه ریزی های تیمی-جمعی
	توانایی مدیریت منابع موثر برای توسعه پایدار آموزش
	تشخیص قابلیت های روشهای مختلف یادگیری
	توانایی هماهنگی ذینفعان و کنشگران در دانشگاه برای دستیابی به استانداردهای بالای آموزشی
	تشخیص علل رفتارهای نادرست دانشجویان و انجام کاری برای اصلاح آن
	حمایت از تربیت و آموزش استاندارد در راستای توسعه مهارت های شغلی دانشجویان
	ارائه فرصت های یادگیری متعدد و مناسب برای همه
بایسته های اخلاق آموزشی	مدیریت استعدادها
	داشتن مهارت در ایجاد محیط یاددهی-یادگیری برای آموزش موثر
	استفاده از چندین نظریه در ارائه آموزش و یادگیری
	توانایی های توسعه استراتژی های یادگیری
	مهارت انتخاب روشهای ارزیابی مناسب برای آموزشهای مربوط به تدریس
	شناسایی یا ایجاد سیستمی برای ثبت پیشرفت کلاس و پیشرفت هر دانشجو
	انتخاب و توسعه مواد مورد نیاز به منظور اهداف آموزشی و نیازهای یادگیری
بایسته های اخلاق پژوهشی	داشتن اخلاق پژوهشی در تولید دانش
	امکان همکاری و شبکه سازی پژوهشی
	توانایی تقویت توانمندی های پژوهش اثربخش و مطالعات
	نگاه میان رشته ای در تولید دانش
	عدم سرقت ادبی
	توجه به اعتقادات مذهبی در کار
	جهت دهی وظیفه در راستای رضایت خداوند
	تلاش برای تربیت انسانهای شایسته
بایسته های اعتقادی	تلاش برای آماده سازی محیط مناسب برای تربیت دینی و رشد اخلاقی دانشگاه
	تلاش برای تبدیل شدن به الگوی عملی و اسوه
	تأثیر گذاری در موفقیت دانشجویی
	رصد مداوم میزان پیشرفت آکادمیک
	در دسترس دانشجویان بودن
	توجه به گسترش دانش زمینه ای
بایسته های اخلاقی مدیریتی درون دانشگاهی	توانایی برقراری ارتباط دوستانه
	توانایی حل مشکلات گروهی و ایجاد فضای همکاری در بین دانشجویان
	توانایی برقراری روابط خوب با همه افراد دانشگاه و همکاران
	توانایی صحبت در جمع و محافل علمی
	ایجاد معیارهایی برای رفتار دانشجویان در یک کلاس
	اخلاق تجاری سازی دانش
بایسته های اخلاقی مدیریتی برون	

مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه
دانشگاهی	نقش آفرین در ارتقای رتبه ملی / بین المللی / شهرت مثبت دانشگاه
	نقش آفرین در توسعه اقتصاد محلی و دولتی
	توانایی ایجاد هدف جانش برانگیز عملیاتی
	توانایی هماهنگی اهداف کوتاه مدت و بلند مدت
	امکان هماهنگی اهداف قبلی با شرایط جدید و داده های جدید
	توانایی تجزیه و تحلیل مشکلات و استنباط کارا
	رعایت تناسب رفتار و اخلاق
	روحیه همکاری و مشارکت با دانشجویان
	احترام اساتید به قوانین آموزشی دانشگاه
	عدم تبعیض بین دانشجویان
بایسته های اخلاقی تعامل	رسیدگی به درخواست قانونی دانشجویان در حداقل زمان
	پاسخگویی به آموزش مناسب دانشجویان
	تواضع و عدم غرور در محیط آموزشی و پژوهشی
	راز داری و حفظ حریم خصوصی دانشجو
	عدم روابط نزدیک / شخصی با دانشجویان
	توانایی بروز مناسب احساسات انسانی
بایسته های اخلاقی مسئولیت پذیرانه	تصور در زمان مقرر در جلسات، قرارها و کلاس ها
	پذیرش مسئولیت انجام وظایف در کارهای علمی
	حساسیت به سرنوشت دانشگاه و جامعه
	جدیت و سرعت در کارها و وظایف محوله
	رفتار عادلانه با تمامی دانشجویان و همکاران
	رعایت حقوق و اجرای عدالت
	احترام به حقوق خود و دیگران
بایسته های اخلاقی عدالت گسری	انجام وظایف خود به طور عادلانه (خودعدالتی)
	رعایت انصاف و عدالت در پروژه های پژوهشی
	توانایی تقسیم اخلاقی وظایف
	عدالت در ارزیابی و نمره گذاری دانشجویان
	عدم استفاده از امکانات دانشگاه برای امور شخصی

توصیفی: شناسایی تمامی گزارش های مرتبط و تشخیص
مشخصه های هر گزارش. ۲- اعتباریابی تفسیری: ارائه تمام
و کمال ادراک و نقطه نظرات محققان از گزارش ها. ۳-
اعتباریابی نظری: اعتبار روش هایی که فراترکیب گر به
منظور یکپارچه سازی و تفسیر یافته های پژوهشی توسعه

مرحله ششم: اعتباریابی یافته های کیفی
فراترکیب گران می بایست از آغاز تا انجام فرایند در
اندیشه راهکارهای مناسب به منظور ارتقای اعتبار پژوهش
خود باشند. ساندولوسکی و باروسو (۲۰۰۷)، چهار نوع
اعتبار را برای فراترکیب معرفی می کنند: ۱- اعتبار

داده و به کار می برد. ۴- اعتباریابی پراگماتیک: به معنای سودمندی قابلیت انتقال دانش کاربردی بودن و مناسب بودن فراترکیب فرایندهایی که منجر به ارتقای اعتبار

فراترکیب های کیفی می شود را می توان در جدول زیر به طور خلاصه بیان کرد:

جدول ۳. فرایندهای بهینه سازی اعتبار فراترکیب (ساندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷)

Table 3: Processes of meta- synthesis credit optimization (Sandelowski & Barroso, 2007)

فرایندها	نوع اعتباریابی
ارتباط با نویسندگان مطالعات اولیه	توصیفی-تفسیری
مشورت با کتابدار مرجع	توصیفی
مشورت با متخصص پژوهش های فراترکیب	نظری
جستجوی مستقل منابع حداقل توسط دو بازنگر	توصیفی
ارزیابی مستقل هر گزارش حداقل توسط دو بازنگر	توصیفی-تفسیری
جلسه های هفتگی تیم پژوهشی به منظور بحث درباره ی نتایج جستجوها و شکل دهی و اصلاح راهبردهای جستجوی منابع	توصیفی
جلسه های هفتگی تیم پژوهشی به منظور بحث درباره ی نتایج ارزیابی ها و تصمیم گیری درباره ی راهبردهای ارزیابی مطالعات	توصیفی-تفسیری
جلسه های هفتگی تیم پژوهشی به منظور تثبیت حوزه های مورد توافق و مذاکره درباره ی حوزه ها و موارد شامل اختلاف نظر تا رسیدن به اجماع	توصیفی-تفسیری- نظری
مستندسازی از تمام فرایندها، رویه ها، تغییرات در روند کار و نتایج، برگزاری نشست های تیمی تفکر با صدای بلند	توصیفی-تفسیری- نظری- پراگماتیک

همچنین از نظریات خبرگان موضوعی در خصوص کدگذاری های انجام شده بهره گرفته شد. در این راستا گروه کانونی با شرکت ۱۱ نفر از اساتید حوزه تعلیم و تربیت برگزار شد و با استفاده از رویکرد توافق محور بر مضامین اصلی و فرعی شناسایی شده توافق حاصل گردید.

بحث و نتیجه گیری

مطالعات متعددی بر نقش استاد یا عضو هیئت علمی به عنوان یک عامل اخلاقی تأکید کرده اند (ماتا و همکاران، ۲۰۲۰). در این راستا، سیاستگذاری و تدوین استانداردهای خاص و تدوین و صیانت از کدهای اخلاقی در دانشگاه علوم پزشکی برای اعضای هیئت علمی مهم است. هدف پژوهش حاضر شناخت بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی بود.

در پژوهش حاضر، پژوهشگران، بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی را شامل: بایسته های اخلاق فردی، بایسته های اخلاق آموزشی، بایسته های اخلاق پژوهشی، بایسته های اعتقادی، بایسته های اخلاق مدیریتی درون دانشگاهی،

در پژوهش حاضر برای اعتباریابی توصیفی، مشورت با کارشناس ارشد پایگاه های اطلاعاتی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شیراز، جستجوی مستقل منابع حداقل توسط دو بازنگر، ارزیابی مستقل هر گزارش حداقل توسط دو بازنگر و جلسه های هفتگی تیم پژوهشی به منظور بحث درباره ی نتایج جستجوها و شکل دهی و اصلاح راهبردهای جستجوی منابع انجام شد. برای اعتباریابی تفسیری از ارزیابی مستقل هر گزارش حداقل توسط دو بازنگر و برای اعتباریابی پراگماتیک، نشست های تیمی تفکر با صدای بلند انجام شد. همچنین برای اطمینان بیشتر از روش توافق بین دو کدگذار و ضریب کاپا استفاده شده است. بدین صورت که پژوهشگر دیگری در حوزه تعلیم و تربیت بدون اطلاع از نحوه ادغام کدها و مفاهیم ایجاد شده توسط پژوهشگران حاضر، اقدام به دسته بندی کدها و مفاهیم نموده سپس با مفاهیم ارائه شده توسط پژوهشگران مقایسه شده است. در نهایت با توجه به تعداد مفاهیم ایجاد شده مشابه و متفاوت، ضریب کاپا برابر با ۰/۸۳۵ محاسبه شده است که نشان می دهد نتایج پژوهش، از قابلیت اطمینان زیادی برخوردارند.

آن‌ها در ارائه آموزش و توسعه جوامع، اهمیت تشخیص و رعایت اخلاق حرفه‌ای در این محیط‌ها افزایش یافته است. براساس نتایج پژوهش آنان، مهمترین مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای عبارتند از: احترام به دانشجویان، ایمنی و سلامت دانشجویان، ناتوانی در تامین منافع مادی در ازای نمره دهی به دانشجویان، توجه به ظاهر و پوشش مناسب اساتید، اجتناب از طنز و شوخی نامناسب، عدم استفاده از امکانات دانشگاهی برای مسائل شخصی توسط اساتید. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش فریدمن و همکاران (۲۰۰۵) با عنوان ادراک دانشجویان از اخلاق استاد تا حدودی همسویی دارد. آموزش رفتار اخلاقی مناسب می‌تواند از دانشگاه شروع شود. در این پژوهش، دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت تا مشخص شود که چه چیزی بر ادراک دانشجویان از اخلاقیات اساتید تاثیر می‌گذارد و تعیین اینکه آیا درس اخلاق این ادراک را تغییر می‌دهد یا خیر. مهمترین عامل در تعیین اینکه آیا یک استاد اخلاقی است یا نه، انصاف در نمره دارد یا خیر. بر طبق گفته ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷)، والاسکو و همکاران (۲۰۱۴) داشتن اهداف ویژه برای انجام کار، یکی از مؤلفه‌های اخلاق فردی است که در دانشگاه‌ها باید به آن توجه ویژه ای داشت. مک‌تیرنان، کالون اسکات و دادلی (۲۰۲۰)، ماشین‌چی و همکاران (۲۰۱۷) معتقدند که تفکر به خودباوری‌ها در زمان شرایط سخت یکی از عوامل کلیدی در زمینه اخلاق شخصی است. تأکید بر موضوعات و مصادیق موجود در ادبیات و مطالعات صورت گرفته در مطالعه حاضر نیز به چشم می‌خورد. در نهایت می‌توان گفت که رعایت اخلاق در انجام وظیفه در هر شغل و حرفه‌ای شرط لازم است و از آنجا که محیط آموزشی به ویژه دانشگاه‌های پزشکی نقشی اساسی در آموزش پزشکان و رشد و توسعه جامعه دارند، این ضرورت اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. متأسفانه، برخی از دانشگاه‌های ایران دارای کد اخلاقی برای اعضای هیئت علمی، دانشجویان، کارکنان (آموزش و پژوهش) و بخش اداری نیستند. علی‌رغم اینکه پژوهشگران سعی نمودند تا

بایسته‌های اخلاق مدیریتی درون دانشگاهی، بایسته‌های اخلاقی تعامل، بایسته‌های اخلاقی مسئولیت‌پذیرانه و بایسته‌های اخلاقی عدالت‌گستری بیان کرده‌اند. واقعیت آن است که در ادبیات آموزش عالی و بدنه دانش موجود مصادیق زیادی در ارتباط با اخلاق در آموزش و پژوهش وجود دارد و به جهت وسعت و تعداد مضامین سعی گردید بهترین و کارآمدترین تقسیم‌بندی احصاء گردد. برایندهای مطالعاتی در حوزه آموزش عالی نشان می‌دهد که برخی از عوامل مانند جو دانشگاه و تجربه دانشجویان ارتباط تنگاتنگی با اخلاق دارند (وادادیر، ۱۳۸۷)؛ برخی از پژوهشگران بر اخلاق حرفه‌ای به عنوان یک دوره دانشگاهی تأکید کردند (دیویس و همکاران، ۲۰۰۷)؛ برخی از مطالعات بر نقش استاد به عنوان یک عامل اخلاقی تأکید کرده‌اند (کمپبل و همکاران، ۲۰۱۰). در این راستا، استانداردهای خاص و کدهای اخلاقی برای مراکز آموزشی، به ویژه آموزش اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مهم است (وونتز، ۲۰۰۷). در مجموع، باید توجه داشت که اخلاق حرفه‌ای در دنیای آموزش به طور کلی از نظر اعضای هیئت علمی و دانشجویان دارای اعتبار خاصی می‌باشد.

یافته‌های این پژوهش با نتایج پژوهش فراهانی و فراهانی (۲۰۱۴) با عنوان مطالعه بر روی مؤلفه‌های اخلاقی حرفه‌ای در میان اعضای هیئت علمی در مهندسی تا حدودی همسویی دارد. از آنجا که حوزه مطالعاتی فنی و مهندسی تاثیر تعیین‌کننده‌ای بر توسعه جامعه دارند. بنابراین اعضای هیئت علمی رشته مهندسی باید مؤلفه‌های اخلاقی را در رابطه با دانشجویان خود مورد توجه قرار دهند. هدف پژوهش آنان شناسایی مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای مورد استفاده اعضای هیئت علمی در آموزش است. براین مطالعه آنان نشان داد که اخلاق یک ضرورت در هر حرفه است و باید در استخدام افراد و در محیط‌های کاری مورد توجه قرار گیرد. با توجه به تاثیر بالای محیط‌های آموزشی و به ویژه دانشگاه‌های علوم پزشکی در آینده دانشجویان و به دلیل وظایف بحرانی

References

- Bandali B, Abolghasemi M, Pardakhti MH, Rezaeizadeh M (1397). Pathology of faculty growth programs of Shahid Beheshti University, Human Resources Education and Development, Vol. 6, No. 5, pp. 25-53. [Persian]
- Abtahi SH, Mwla'ii N (1386) The relationship between professional commitment and organizational measures monthly, Vol. 2, No. 5, pp. 36 – 42. [Persian]
- Alaui L, Sandrni A (2018). Predestination and the Protestant ethic. Jurnal of the European Economic Association, Vol. 16, No. 1, pp. 45 – 76.
- Albafyan M (1388) Developed the key concepts of professional ethics in educational administration at the graduate school of the University of Tehran, Master's thesis, Islamic Azad University, Science and Research, Vol. 21, No. 11, pp. 162 – 181.
- Ameli M (1381) Examine the theoretical foundations of professional ethics in Islam, Master's thesis, Institute of Philosophy, Vol. 7, No. 6, pp. 11 – 18. [Persian]
- Andersen DW (2020). The Ethic of Care and Inclusive Education. How Shall We Then Care?: A Christian Educator's Guide to Caring for Self, Learners, Colleagues, and Community, Vol. 12, No. 8, pp. 112 – 119.
- Ardi R, Budiarti D (2020). The role of religious beliefs and collective narcissism in interreligious contact in university students. Heliyon, Vol. 6, No. 9, pp. 39 – 49.
- Bilba J, García D, Reblar C et al (2016). Beyond the Digital Competence: Computational Thinking. INTED2016 Proceedings. <https://di.ig/10.21125/inted>.
- BirniKashani R, Bagheri K (1386) Principles and ethics of teaching ethics, professional ethics, and the civilization of Islam, Tehran, Social and Cultural Studies Publications, First Edition, Vol. 13, No. 24, pp. 213 – 225. [Persian]
- Bruner J (1996). Cultural education. Cambridge, MA: Harvard University Press, Vol. 12, No. 9, pp. 45 – 50.
- Ciulla JB (2020). Casuistry and the case for business ethics. In The Search for Ethics in

روایی یافته های مطالعه تضمین گردد؛ اما با وجود ارائه یک دسته بندی از بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی تحت عناوین: بایسته های اخلاق فردی، بایسته های اخلاق آموزشی، بایسته های اخلاق پژوهشی، بایسته های اعتقادی، بایسته های اخلاق مدیریتی درون دانشگاهی، بایسته های اخلاق تعاملی، بایسته های اخلاقی مسئولیت پذیرانه و بایسته های اخلاقی عدالت گستری، هنوز ابزار سنجشی از مصادیق ذکر شده بر اساس بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار تدوین و اعتباریابی نشده است. این موضوع می تواند در کانون توجه پژوهشگران آتی قرار گیرد.

مطالعات اخیر پیرامون اخلاق حرفه ای نسبتاً گسترده است و بسیاری از پژوهشگران این حوزه مطالعاتی را مورد مطالعه قرار داده اند. مطالعات نشان می دهد اینکه نگرانی در مورد اخلاق حرفه ای خصوصاً در شأن انسانی وجود دارد یک بعد اساسی است (اوبنشتاین، ۲۰۱۰؛ گلشا و همکاران، ۲۰۲۰). اگرچه تاکنون در ارتباط با اخلاق آموزش و پژوهش در محیط های آموزش عالی مطالعات متعددی صورت گرفته و دسته بندی های متعددی از سوی پژوهشگران در خصوص شایستگی های اخلاقی مطرح شده است؛ اما دسته بندی ارائه شده در مطالعه کنونی از جامعیت برخوردار است. می توان اذعان نمود که بایسته ها، مضامین و مصادیق یافت شده را می توان در جهت بهسازی و توسعه اعضای هیئت علمی در نگاه تکمیلی فرهنگ سازی در آموزش پزشکی به کار گرفت. سیاستگذاران و برنامه ریزان آموزش عالی می توانند از این یافته ها در تدوین و بهبود دوره های اخلاق حرفه ای استفاده نمایند.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده

است.

- Golsha R, Charnaie T (2020). Educational Performance of Faculty Members from the Students and Faculty Members' Point of View in Golestan University of Medical Sciences. *Journal of Clinical and Basic Research*, Vol. 4, No. 1, pp. 6-13.
- Gordon L, Rees CE, Jindal-Snape D (2020). Doctors' identity transitions: Choosing to occupy a state of 'betwixt and between'. *Medical Education*, Vol. 14, No. 7, pp. 40 – 49.
- Guillaume Y (2017). Plaidoyer en faveur de l'éthique d'une posture professionnelle. *VST-Vie sociale et traitements*, Vol. 3, No. 1, pp. 86 – 89.
- Harrison D, Patch A, McNally D et al (2020). Student and Faculty Perceptions of Study Helper Websites: A New Practice in Collaborative Cheating. *Journal of Academic Ethics*, Vol. 3, No. 5, pp. 1 – 18.
- Judith VJZ (2019). Communicating competence, job motivating and teaching Performance. *Economics & Education*, Vol. 6, No. 4, pp. 7 – 17.
- Jung YM (2020). Nursing students' career identity, satisfaction with major, and career stress by career decision type. *Japan Journal of Nursing Science*, Vol. 17, No. 1, pp. 117 – 135.
- Kersting F, Whnsiedler I, Wlf N (2020). Weber revisited: the protestant ethic and the spirit of nationalism. *The Journal of Economic History*, Vol. 80, No. 3, pp. 710 – 745.
- Khanijazani J (1387) Morality and Consciousness in entrepreneurship, *Journal of Ethics in Science and Technology*, Vol. 3, No. 3, pp. 39 – 47.
- Khazaei Z (1385) Applied ethics: the nature, methods and challenges, *Journal of Scientific Research*, University of Qom, Vol. 12, No. 13, pp. 124 – 139. [Persian]
- Klhar M, Alameen A (2020). University learning with anti-plagiarism systems. *Accountability in Research*, Vol. 2, No. 4, pp. 1 – 21.
- Kuther T L (2013). A profile of the ethical professor: Student views. *College Teaching*, Vol. 51, No. 4, pp. 153 – 160.
- Leadership, Business, and Beyond. Springer, Cham, Vol. 3, No. 9, pp. 137 – 152.
- Dartmi M, Karimi Mnaghi H, Etehad Razavi et al (2020). Improvement of indexes of faculty members' Recruitment: The views of the experts. *Future of Medical Education Journal*, Vol. 10, No. 3, pp. 21 – 30. [Persian]
- Davis R, Waltn E (2007), College of Commerce and Industry, school of Accountancy Clemsn University, Vol. 17, No. 18, pp. 79 – 96.
- Dewey J (1963). Experience and education (2nd ed.). New York, Vol. 15, No. 8, pp. 475 – 499.
- Dulin C (2014). The pedagogical characteristics of advanced technology education-funded professional development for community college faculty. *University of the Pacific*, Vol. 12, No. 6, pp. 14 – 32.
- Eckert T, Topping D, Abrams M et al (2020). Beyond academic learning: how can human cadaver dissection promote medical students' professional identity development?. *The FASEB Journal*, Vol. 3, No. 4, pp. 1-10.
- Farahani MF, Farahani FF (2014). The study on professional ethics components among faculty members in the engineering. *Practical and Behavioral Sciences*, Vol. 11, No. 4, pp. 2085 – 2089. [Persian]
- Frastkhah M (1385) Code of ethics to promote science education, *Journal of Ethics in Science and Technology*, Vol. 6, No. 7, pp. 16 – 29. [Persian]
- Friedman HH, Fgel J, Friedman LW (2015). Student perceptions of the ethics of professors. Friedman, HH, Fgel, J., and Friedman, LW (2005). Student Perceptions of the Ethics of Professors. *Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies*, Vol. 10, No. 2, pp. 10 – 15.
- Gbadamsi G (2014). Academic ethics: what has morality, culture and administration got to do with its measurement?. *Management Decision*, Vol. 7, No. 12, pp. 152 – 174.

- supprtive literature. *Quest*, Vol. 5, No. 7, pp. 392–425.
- Norshahi N (2018). Place and rank f Iran in educatin, research and innvatin. Tehran, Institute f Higher educatin planning and research, Vol. 23, No. 11, pp. 114 – 123. [Persian]
- Peng W (2020, August). Students' Expectatin fr Educatinal Quality: Prgressive Participatry Discussin Teaching with Effect and Cnfirmatry Factr Analysis. In 2020 International Conference n Social Science, Economics and Educating Research (SSEER 2020), Vol. 8, No. 7, pp. 48 – 51.
- Qaramalaki F (1388) Ethics f Muslim civilization f Iran and Tehran, published by the Ministry f Cultural and Community Studies, Research and Technology, Vol. 11, No. 25, pp. 24 – 36. [Persian]
- Rashidi F (1383) Examined the relationship between Islamic ethics, labor, organizational commitment and organizational change in attitude among city leaders, Master's thesis, University f lines, Vol. 4, No. 6, pp. 13 – 25. [Persian]
- Rjas HL, Lara VL, Meza DG (2020). University Social Responsibility and Community Relatins. *Asian Journal of Education and Social Studies*, Vol. 1, No. 4, pp. 47-58.
- Rluwene GW, Magnus-Arewa AE (2020). Attitude f Postgraduate Students towards Plagiarism in University f Prt Harcourt. *Asian Journal f Education and Social Studies*, Vol. 25, No. 32, pp. 28-38.
- Sandelowski M, Barroso J (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research*, New York, New York: Springer.
- Sarmadi M, Shalhaf S (1386) Ethics in Total Quality Management, Tehran, *The Journal f Ethics in Science and Technology*, Second Year, N. 3 and 4 - Ubenstein. S (2010), *Prfessional Ethics Report*, *Advancing Science*, Vol. 13, No. 26, pp. 562 – 571. [Persian]
- Snider MA (2014). *Viewpoint Discriminating by Public Universities: Student Religious organizations and* Lane C, Schrynemakers I, Kim M (2020). Examining the Academic Effects f Developmental Educatin Refrm: Faculty Perceptins frm a Large, Public, Urban University. *Cmmunity Cllege Enterprise*, Vol. 26, No. 1, pp. 27 – 58.
- Le Grange L (2020). Research ethics: Examining the tensin between principlism and ratinal self-interest in a neliberal university cntext. *Transfrmatin in Higher Educatin*, Vol. 5, No. 8, pp. 12 – 16.
- Li Y, Li W (2020). A Review f Research n Ethic f Care in Physical Educatin and Physical Activity Settings. *Jurnal f Teaching in Physical Educatin*, Vol. 1, No. 2, pp. 1 –9.
- Mashinchi A, Hashemi SA, Khani KM (2017). A Mdel fr Cmpetency Assessment f the Faculty in Islamic Azad University. *Internatinal Educatin Studies*, Vol. 10, No. 3, pp. 76 – 88. [Persian]
- Mata L, Clipa Z, Tzafilku K (2020). The Development and Validatin f a Scale t Measure University Teachers' Attitude towards Ethical Use f Infrmatin Technlgy fr a Sustainable Educatin. *Sustainability*, Vol. 12, No. 15, pp. 62 – 68.
- McTiernan K, Gulln-Sctt F, Dudley R (2020). An explratin f strength use and its relationship with life satisfactin, psitive self-beliefs and paranid ideatin. *Internatinal Jurnal f Wellbeing*, Vol. 10, No. 2, pp. 41 – 49.
- Midfar S (1385) Ethics and its risk factrs amng employees f gvernment agencies, *Jurnal f Scial Welfare*, Sixth Year, Vol. 2, No. 3, pp. 124 – 138.
- Nasirpuri Shadbad F, Baham C, Birs D (2020). A Qualitative Approach t Understand Unintentional Infrmatin Security Misbehavirs. Vol. 3, No. 7, pp. 71 – 79. [Persian]
- Nddings N (2012). The caring relatin in teaching. *xfrd Review f Educatin*, Vol. 3, No. 8, pp. 771 – 781.
- Nddings N (2013). *Caring: A relational approach t ethics & mral educatin*. Berkeley, CA: University f Califrnia Press.
- wens, L.M., & Ennis, C.D. (2005). *The ethic f care in teaching: An verview f*

- Research Communicatins, Vol. 4, No. 4, pp. 85-100.
- Vntz K, Clerc (2007). Cde f ethics, Nebraska pfessional practices cmmissin, state f Nebraska -Campbell. E, Thiessen. D (2010), Perspectives n the Ethical Bases f Mral Agency in Teaching, university Trnt Canada, Infrmatin Eric, Vol. 5, No. 11, pp. 71 – 87.
- Walz AR, Cx LA, Falls J et al (2020). Faculty & Student Panel Discussin: Issues in Curse Materials Access and Use, Vol. 14, No. 10, pp. 312 – 339.
- Zandipr T (1388) Pathlgy f the wrk culture and ethics, research and cnsultancy News, Vol. 4, No. 16, pp. 3 – 15. [Persian]
- Zhr H, khalj M (1389) Cmpnents Engineering Ethics, Jurnal f Engineering Educatin, Vol. 4, No. 6, pp. 81 – 95.
- Villains of University Nondiscrimination Policies, Vol. 6, No. 8, pp. 84– 91.
- Sultanzade M (1383). Study f work culture and work ethic of the community from a sociological perspective, Master's thesis, University Bahnar, Vol. 5, No. 12, pp. 451 – 463. [Persian]
- Teacher Educatin Accreditatin Cuncil. (2011). Guide t accreditatin. Retrieved frm <http://caepnet.rg/~media/Files/caep/accreditatin>
- Ubenstein S (2010), Pfessional Ethics Reprt, Advancing Science, Vol. 3, No. 2, pp. 11– 21.
- Vadadhyr A (1387) Ethical standards in practice. Jurnal f Ethics in Science and Technlgy, Vol. 3, No. 4, pp. 132 – 151.
- Valente S, Veiga-Branc A, Rebel H et all (2020). The relatinship between emtinal intelligence ability and teacher efficacy. Universal Jurnal f Educatinal Research, Vol. 3, No. 8, pp. 916-923.
- Velasc PJ, Learreta B, Kber C et all (2014). Faculty Perspective n Cmpetency Develpment in Higher Educatin: An Internatinal Study. Higher Learning

مجله ی توسعه ی آموزش جندی شاپور
فصلنامه ی مرکز مطالعات و توسعه ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰

بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی: مطالعه فراترکیب

مهدی محمدی*: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

مریم شفیعی سروسنانی: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

قاسم سلیمی: عضو هیئت علمی، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

رضا ناصری جهرمی: دکتری برنامه ریزی درسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

فاطمه میرغفاری: دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

مریم صیدی: عضو هیئت علمی، بخش مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه فرهنگیان اراک، اراک، ایران.

چکیده: هدف پژوهش حاضر شناخت بایسته های عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی بود. این پژوهش کیفی با استفاده از روش شش مرحله ای ساندلوسکی و باروسو (انجام شده است. تیم فراترکیب متشکل از اعضای هیئت علمی متخصص در حوزه مدیریت آموزش عالی و آشنا به شیوه جستجو در پایگاه های اطلاعاتی، برنامه ریزی آموزشی، برنامه ریزی درسی و مسلط به روش پژوهش فراترکیب بود. ۲۶ منبع پژوهشی مرتبط، مبنای تحلیل قرار گرفت که نتیجه آن استخراج ۱۰ بایسته اصلی عضو هیئت علمی اخلاق مدار در دانشگاه علوم پزشکی شامل: بایسته های اخلاق فردی، بایسته های اخلاق آموزشی، بایسته های اخلاق پژوهشی، بایسته های اعتقادی، بایسته های اخلاق مدیریتی درون دانشگاهی، بایسته های اخلاق مدیریتی برون دانشگاهی، بایسته های اخلاقی تعامل، بایسته های اخلاقی مسئولیت پذیرانه و بایسته های اخلاقی عدالت گستری است. اعتبار داده ها با استفاده از تکنیک های اعتبار پذیری و انتقال پذیری از طریق خودبازبینی پژوهشگران و همسوسازی داده ها و اعتماد پذیری و همسوسازی پژوهشگران استفاده شد. با توجه به تاثیر بالای دانشگاه ها در آینده دانشجویان اهمیت تشخیص و رعایت اخلاق حرفه ای در این محیطها مورد توجه ویژه می باشد.

واژگان کلیدی: عضو هیئت علمی، اخلاق، دانشگاه علوم پزشکی.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

Email: Mmohammadi48@shirazu.ac.ir